

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Nc/4/2024
Identifikačné číslo spisu:	5121203455
Dátum vydania rozhodnutia:	24.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:5121203455.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu L. Š., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. P. XXXX/X, XXX XX J. R. K., zastúpený EuroSpotrebiteľ, so sídlom Sládkovičova 1222/73, 024 04 Kysucké Nové Mesto, IČO: 51 428 148, ako združenie na ochranu spotrebiteľa proti žalovanému Slovak Telekom, a.s., so sídlom Bajkalská 28, 817 62 Bratislava, IČO: 35 763 469, o zaplatenie 3.570 eur, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 45Csp/25/2021, o vylúčení sudcov Krajského súdu v Žiline z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného na tomto súde pod sp. zn. 10CoCsp/9/2024, takto

rozhodol:

Sudcovia senátu 10Co Krajského súdu v Žiline JUDr. Martina Mochnáčová, JUDr. Erik Varga a JUDr. Róbert Urban n i e s ú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí v konaní vedenom na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 10CoCsp/9/2024 (vec Okresného súdu Žilina sp. zn. 45Csp/25/2021).

Odôvodnenie

1. V konaní vedenom na Krajskom súde v Žiline (ďalej aj „krajský súd“) pod sp. zn. 10CoCsp/9/2024 žalobca prostredníctvom svojho zástupcu podaním z 21. apríla 2024 vzniesol námietku zaujatosti voči sudcom Krajského súdu v Žiline z dôvodov predpojatosti založenej v tom, že vedie s KS Žilina [žalovaný prvostupňový orgán] a MS SR [žalovaný odvolací orgán] živý súdny spor na Správnom súde BB č. 2S/49/2023 o preskúmanie rozhodnutia INFO č. 52RM/2023 - 142-I z 25. 9. 2023 vo veci protiprávneho neposkytnutia informácií a to nezákonného odopretia sprístupniť informácie o sudcoch KS Žilina, ktorí sú alebo boli trestne stíhaní alebo disciplinárne stíhaní najmä za korupčné služby poskytované neoprávneným spôsobom, neoprávneným osobám a za kupčenie so spravodlivosťou najmä v prípade medializovanej kauzy napr. N.. V danom rozsiahlom trestnom stíhaní bolo preukázané nezákonné konanie a obchodovanie, rozsiahle korupčné aktivity a ilegálny obchod sudcov KS, že KS ako inštitúcia zlyhal stratil akúkoľvek zbytkovú verejnú dôveru, a preto sa môže dôvodne každý príčetný subjekt domnievať o predpojatosti (zaujatosti) tohto súdu ako takého, pretože je verejne známe ako sa dlhoročne obchoduje so spravodlivosťou v tomto štáte ako si slovenská pseudospravodlivosť vytvorila zvykové právo obchodovať s korupčnými službami, ako sa zaviedlo zvykové právo vydávať nezákonné rozsudky. Pokiaľ KS odmieta verejnosti a stranám konania, alebo ich zástupcom, sprístupniť cenníky korupčných služieb svojich sudcov, informácie o tom, ktorí sudcovia boli alebo mohli byť zapojení do ilegálneho obchodovania, ktoré trestné a disciplinárne konania sú vedené proti ktorým sudcom, potom

nie je možné reálne od strán konania požadovať presnú špecifikáciu námietky zaujatosti a smerovať ich konkrétne proti jednotlivcom.

2. Súčasťou spisového materiálu k podanej námietke zaujatosti boli aj vyjadrenia sudcov - členov senátu 10Co.

Predseda senátu a sudca spravodajca JUDr. Róbert Urban sa vyjadril, že sa necíti byť subjektívne zaujatý. Sporové strany a ani ich zástupcov nepozná, a taktiež nemá žiaden vzťah k prejednávanej veci. Okolnosti, na ktoré poukazuje žalobca v ním uplatnenej námietke zaujatosti sa jeho osoby vôbec netýkajú, súčasne sa domnieva, že nie sú spôsobilé, a to ani prostredníctvom tzv. „teórie zdania“ relevantne spochybníť nestrannosť a nezávislosť konajúceho odvolacieho senátu/súdu.

K námietke zaujatosti sa vyjadrila sudkyňa JUDr. Martina Mochnáčová. Uviedla, že sa necíti byť zaujatá, sporové strany ani ich zástupcov nepozná a nemá žiadny vzťah k veci. Okolnosti osobitne zdôrazňované žalobcom - medializovaná kauza N. - sa jej žiadnym spôsobom netýkajú.

Sudca JUDr. Erik Varga uviedol, že sa necíti byť zaujatý, sporové strany ani ich zástupcov nepozná a nemá ani žiadny vzťah k veci. Okolnosti osobitne zdôrazňované žalobcom - medializovaná kauza N. - sa ho žiadnym spôsobom netýkajú.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Žiline (§ 54 ods. 2 Civilného sporového poriadku) preskúmal vec a posúdil opodstatnenosť námietky zaujatosti z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci v zmysle § 49 ods. 1 Civilného sporového poriadku a dospel k záveru, že námietka zaujatosti nebola podaná dôvodne.

4. Podľa § 49 ods. 1 Civilného sporového poriadku sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

5. Podľa § 52 ods. 1 Civilného sporového poriadku strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti.

6. Podľa § 52 ods. 2 Civilného sporového poriadku v námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca si námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti podľa prvej vety, súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Ustanovenia o odstraňovaní vád podania sa nepoužijú.

7. Podľa § 55 Civilného sporového poriadku ak strana namieta zaujatosť aj ďalších sudcov toho istého súdu, k námietke zaujatosti sa vyjadria títo sudcovia, iba ak o to požiadajú nadriadený súd rozhodujúci o námietke zaujatosti. Nadriadený súd rozhoduje o vylúčení ďalších sudcov iba v tom prípade, ak zároveň rozhodne o vylúčení toho sudcu, ktorý má vec prejsť a rozhodnúť.

8. Účelom právnej úpravy vyjadrenej v citovanom § 49 ods. 1 CSP je prispieť k nestrannému prejednávaniu sporu (veci), k nezaujatému prístupu súdu k stranám sporu (účastníkom), k ich zástupcom alebo k osobám zúčastneným na konaní a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá právna úprava skutočností, ktoré sú z hľadiska vylúčenia sudcu/sudcov z prejednávania a rozhodovania sporu (veci) považované za právne relevantné. Je nimi existencia určitého právne významného vzťahu sudcu, a to: a/ k sporu (veci), v rámci ktorého by bol daný konkrétny záujem sudcu na určitom spôsobe skončenia sporu alebo konania, b/ k stranám sporu (účastníkom konania), ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, c/ k zástupcom strán sporu (účastníkov konania), ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod b/, alebo d/ k osobám zúčastneným na konaní.

9. Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu sudcu na prejednanom

spore (veci) alebo taký jeho osobný vzťah k stranám sporu (účastníkom konania), k ich zástupcom alebo k osobám zúčastneným na konaní, ktorý by pri všetkej možnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na spor a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

10. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania buď na základe oznámenia sudcu (§ 50 CSP) alebo na návrh strany (§ 52 CSP). Obsahom práva na prejednanie sporu pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie sporu nestranným súdom je len povinnosť prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03). Vzhľadom na to, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 49 až § 58 CSP predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), možno sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania sporu skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezáujato a spravodlivo. Pri posudzovaní dôvodov namietanej nezáujatosti treba mať na zreteli nielen právnu úpravu danú ustanoveniami CSP, ale tiež judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a Ústavného súdu Slovenskej republiky a napokon aj závery, ku ktorým dospela doterajšia rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. ESLP pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (pozri napríklad Piersack proti Belgicku). Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti dovtedy, kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (pozri napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúci nie je subjektívny aspekt, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o nestrannosti sudcu. Uplatňuje sa tu tzv. teória zdania nezáujatosti (pozri tézu, že spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná). Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt proti Belgicku). Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanému sporu, stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o (ne)záujatosti zákonného sudcu je, či obava strany sporu je objektívne oprávnená. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach.

12. Z § 30 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príslušiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov vyplýva (o. i.) povinnosť sudcu zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Sudca musí vystupovať nezáujato a dbať o to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. K stranám je povinný pristupovať bez akýchkoľvek predsudkov. Aj so zreteľom na toto ustanovenie má sudca zachovávať k sporu, stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní vždy vecný a profesionálny prístup.

13. V danom prípade videl žalobca narušenie zdania nezáujatosti sudcov Krajského súdu v Žiline v tom, že vedie s KS Žilina [žalovaný prvostupňový orgán] a MS SR [žalovaný odvolací orgán] súdny spor na Správnom súde BB č. 2S/49/2023 o preskúmanie rozhodnutia INFO č. 52RM/2023 - 142-I z 25. 9. 2023 vo veci protiprávneho neposkytnutia informácií a to nezákonného odopretia sprístupniť informácie o sudcoch KS Žilina, ktorí sú alebo boli trestne stíhaní alebo disciplinárne stíhaní najmä za korupčné služby poskytované neoprávneným spôsobom, neoprávneným osobám a za kupčenie so spravodlivosťou najmä v prípade medializovanej kauzy napr. N.. Samotná skutočnosť, že je na Správnom súde v Banskej Bystrici vedené konanie, pričom účastníkom konania je žalobca a Krajský súd v Žiline, sama o sebe nezakladá dôvod na pochybnosť o nezáujatosti všetkých sudcov krajského súdu.

14. Podľa § 52 ods. 2 Civilného sporového poriadku v námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca si námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Aj v konaní o námietke zaujatosti na povinnosť tvrdenia nadväzuje dôkazná povinnosť, to znamená, strana konania musí svoje tvrdenie viesť aj hodnoverne preukázať, inak toto tvrdenie zostáva len v rovine argumentačnej.

15. Inštitút vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodnutia veci je prostriedok ultima ratio, nakoľko tento inštitút v podstate zasahuje do ústavne garantovaného práva na zákonného sudcu, a preto je v každom konkrétnom prípade potrebné k otázke možného vylúčenia (zákonného) sudcu z prejednávania veci pre zaujatosť pristupovať so všetkou opatrnosťou a dôkladnosťou a starostlivo zvážiť, či skutočne existujú dôvody, ktoré sudcovi celkom zjavne bránia spor prejednať a rozhodnúť nestranne a nezávisle.

16. Ústavný imperatív, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky), je predovšetkým ochranou proti ľubovoľnému či účelovému obsadzovaniu konajúceho súdu. Možno konštatovať, že rovnako neústavné a nezákonné ako prejednanie a rozhodnutie veci sudcom, o ktorého nezaujatosti je pochybnosť, by bolo aj rozhodnutie o vylúčení sudcu v prípade, kde pre také opatrenie nie sú splnené zákonné podmienky.

17. Žalobca tak neunesol dôkazné bremeno ohľadne svojich tvrdení, keďže relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach, v dôsledku čoho súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

18. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.